PATVIRTINTA
VĮ Valstybinių miškų urėdijos
Dubravos regioninio padalinio vadovo 2021 m. liepos 19 d.
Potvarkiu Nr.RP -21-69

ŽEMĖS, SKIRTOS NAUJIEMS MIŠKAMS ĮVEISTI, PIRKIMO EKONOMINIS IR SOCIALINIS PAGRINDIMAS

Žemės, skirtos naujiems miškams įveisti, pirkimo ekonominis ir socialinis pagrindimas parengtas vadovaujantis Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos 2017 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. 1036 „Dėl Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos aplinkos viceministras 2019 m. kovo 29 d. pavedimu Nr. D18-11 „Dėl naujiems miškams įveisti skirtos žemės įsigijimo“ pavedė VĮ Valstybinių miškų urėdijai skirti didesnį dėmesį naujiems miškams įveisti skirtos žemės įsigijimui kiekviename VĮ Valstybinių miškų urėdijos regioniniame padalinyje, vykdant aktyvią tokios žemės paiešką.

Žemės, skirtos naujiems miškams įveisti, įsigijimo procedūrų vykdymą numatoma pavesti VĮ Valstybinių miškų urėdijos regioniniams padaliniams, kurie pirks privačios žemės sklypus, esančius jų administruojamoje teritorijoje (atitinkamų savivaldybių atitinkamose kadastrinėse vietovėse). Pirkimus numatoma vykdyti skelbiamų derybų būdu.

VĮ Valstybinių miškų urėdijos įstatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-7, nustatyti įmonės veiklos tikslai – patikėjimo teise valdyti, naudoti valstybinius miškus ir jais disponuoti įstatymo nustatyta tvarka, vykdyti kompleksinę miškų ūkio veiklą valstybiniuose miškuose, įgyvendinti bendrą valstybinę miško priešgaisrinės apsaugos sistemą, organizuoti ir (ar) įgyvendinti bendrą miško kelių priežiūrą ir taisymą (remontą) visų nuosavybės formų miškuose, diegti pažangias miškų įveisimo, atkūrimo, apsaugos, tvarkymo ir miško išteklių naudojimo technologijas. Įgyvendindama veiklos tikslus, įmonė patikėjimo teise valdo, naudoja valstybinius miškus ir jais disponuoja įstatymų nustatyta tvarka, taip pat vykdo juose kompleksinę miškų ūkio veiklą, įskaitant ir naujų miškų įveisimą.

Nacionalinėje miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 569 „Dėl Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programos“, nustatytas miškų ūkio plėtros strateginis tikslas – didinti miškų teikiamą įvairiapusę naudą visuomenei atsižvelgiant į ilgą miško augimo trukmę ir nuosavybės formų skirtumus bei sąveiką, taip pat užtikrinant darnaus miškų ūkio principų įgyvendinimą visuose šalies miškuose. Miškų ūkio plėtros strateginiam tikslui pasiekti nustatyti miškų ūkio plėtros tikslai, vienas iš kurių yra išsaugoti ir gausinti Lietuvos miškus ir jų išteklius. Vienas iš reikalingų uždavinių šiam tikslui pasiekti yra didinti šalies miškingumą – įveisti mišką nenaudojamoje ir žemės ūkiui netinkamoje žemėje, taip pat finansiškai skatinti įveisti miškus privačioje ir valstybinėje žemėje.

Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programos įgyvendinimo priemonių 2018–2020 metų plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. D1-378 „Dėl Nacionalinės miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programos įgyvendinimo priemonių 2018–2020 metų plano patvirtinimo“ numatytos priemonės, susijusios su minėtojo uždavinio įgyvendinimu: 1) valstybės įmonei Valstybinių miškų urėdijai perduoti teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintuose žemės reformos žemėtvarkos projektuose suprojektuotus valstybinės žemės sklypus miškui įveisti; 2) kasmet valstybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje įveisti ne mažiau kaip 500 ha

naujų miškų, įskaitant kompensavimui už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis skirtus miškus.

VĮ Valstybinių miškų urėdija, atsižvelgdama į jai valstybės deleguotas funkcijas, rūpinasi, kad miškai būtų tvarkomi pagal tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principus, užtikrinant racionalų miškų išteklių naudojimą aprūpinant pramonę žaliava, biologinės įvairovės išsaugojimą, miškų produktyvumo didinimą, kraštovaizdžio stabilumą ir aplinkos kokybę, galimybę dabar ir ateityje atlikti ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas nedarant žalos kitoms ekosistemoms.

Nupirkęs privačios žemės sklypą valstybės nuosavybėn, VĮ Valstybinių miškų urėdijos regioninis padalinys jame įveis mišką, tokiu būdu bus padidintas šalies miškingumas, sumažės apleistos žemės plotų, bus atstatyti prarasti miško žemės plotai, kompensuotos kitomis naudmenomis paverstų miškų netektys. Privačios žemės sklypas miškui įveisti bus įsigyjamas teritorijoje, kurioje įveisti mišką nėra draudžiama. Tikėtina, kad privatūs asmenys parduodamuose privačios žemės sklypuose ūkininkauja ribotai, iš šios žemės gauna minimalią ekonominę naudą, dėl to neinvestuoja į tokios žemės tvarkymą. Taigi juose įveisus mišką, būtų racionaliau išnaudojama žemė.

Nauji miškai bus įveisiami vadovaujantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų, patvirtintų aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199, reikalavimais. Įveisti miško želdiniai sudarys sąlygas miško ekosistemoms susiformuoti. Augdamas miškas bus svarbus visuomenei dėl medienos ir nemedieninių produktų, didins bioįvairovę, sudarys sąlygas vystyti rekreaciją, turizmą, mažins oro taršą ir dirvožemio eroziją, prisidės prie neigiamo klimato poveikio švelninimo. Taip pat bus sukurta naujų darbo vietų kaimo vietovėse.

Gauti pasiūlymai dėl privačios žemės sklypo pardavimo bus vertinami ir pasiūlymų eilės sudaromos pagal parduodamo privačios žemės sklypo 1 ha mažiausios kainos kriterijų. Perkamo privačios žemės sklypo kaina daugiau kaip 10 procentų neviršys rinkos vertės, nustatytos atlikus individualų turto vertinimą Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo nustatyta tvarka.

VĮ Valstybinių miškų urėdija 2019 m. gegužės 7 d. raštu Nr. S-537 „Dėl perkamos žemės, skirtos naujiems miškams įveisti, tinkamumo kriterijų“, kreipėsi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją, prašydama pritarti numatytiems šiems perkamos žemės, skirtos naujiems miškams įveisti, tinkamumo kriterijams:

1) jeigu žemės sklypas ribojasi su valstybinės reikšmės miškais, kuriuos patikėjimo teise valdo VĮ Valstybinių miškų urėdija, jis turi būti ne mažesnis kaip 1 ha ploto;

2) jeigu žemės sklypas nesiriboja su valstybinės reikšmės miškais, kuriuos patikėjimo teise valdo VĮ Valstybinių miškų urėdija, jis turi būti ne mažesnis kaip 5 ha ploto ir turėti privažiavimui prie jo tinkamą ir servitutais įteisintą kelią;

3) žemės sklype turi būti leidžiama ir galima įveisti mišką (žemės sklypui Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritorinis padalinys yra išdavęs leidimą įveisti mišką ne miško žemės sklype; valstybinio parko direkcija patvirtina, kad žemės sklypas neturi saugomos teritorijos statuso, draudžiančio įveisti mišką; nėra kitų kliūčių žemės sklype įveisti mišką);

4) jeigu žemės sklype yra neželdintinų plotų (komunikacijų, energetikos, kelių, griovių ir jų apsaugos zonų, įskaitant ir paliekamas juostas nuo kaimyninių žemės sklypų žemės ūkio naudmenų), jie turi sudaryti ne daugiau kaip 30 proc. bendro žemės sklypo ploto;

5) jeigu žemės sklype yra mišku apaugusios žemės, ji turi sudaryti ne daugiau kaip 50 proc. bendro žemės sklypo ploto.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2019 m. gegužės 17 d. raštu Nr. (12)-D8(E)-1922 „Dėl perkamos žemės kriterijų“ gautas pritarimas minėtiems kriterijams.

Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšų paskirstymo 2019–2021 metams, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. kovo 21 d. įsakymu Nr.

D1-181 „Dėl Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšų paskirstymo 2019-2021 metams patvirtinimo“, 9.1.3 papunktyje numatytas 500 tūkst. Eur dydžio rezervas naujiems miškams įveisti skirtai žemei įsigyti 2019 metams. Žemės sklypų pirkimo procedūras numatoma vykdyti ir kartoti tol, kol bus pakankamas finansavimas iš Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos.

Žemės, skirtos naujiems miškams įveisti, įsigijimo finansavimui numatoma teikti paraiškas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, vadovaujantis Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšų planavimo, skyrimo ir naudojimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-1082 „Dėl Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos administravimo“, nustatyta tvarka.

_____